

[Grethe Philip.]

dering må derfor i nogen grad bero på et skøn. De nylig offentliggjorte beregninger fra det økonomiske råds formandskab over indkomstudviklingen blandt forskellige indkomstgrupper fra 1955 og op til nu vil kunne bidrage til at skabe et grundlag for en vurdering af tjenestemændenes relative placering. Men beregningerne viser også, hvor vanskeligt det er at foretage generelle sammenligninger mellem tjenestemandstanden på den ene side og andre grupper på den anden, fordi udviklingen har været så forskellig for forskellige tjenestemandsgupper.

Vigtigere end disse betragtninger er det dog i den øjeblikkelige situation, at der i tjenestemandskredse er vundet forståelse for, at man, som stillingen er i dag, i første omgang må holde sig tilbage. Kun de lavest lønnede kan det tillades at få et løntillæg i år, medens generelle lønstigninger må vente til næste år. Jeg tror, det fra alle sider vil føles rimeligt, at man, når talen er om tjenestemændene, så vidt muligt søger at yde samme indkomstforbedring til de lavestlønnede, som man giver tilsvarende grupper på det private arbejdsmarked, og det er jo det, der nu sker ved de foreslåede forhøjelser af overenskomstportionerne på de laveste trin.

Det tjener tjenestemændene og deres organisationer til ære, at de er gået ind i et forlig med finansministeren om det foreliggende lovforslag. Jeg tror, det er af overordentlig stor betydning for den almindelige indstilling blandt tjenestemændene i tiden fremover, at deres egne organisationer har taget denne søbre og nøgterne stilling til de øjeblikkelige problemer og til hensynet til en helhedsløsning.

På mit partis vegne kan jeg give tilsagn om en velvillig behandling af lovforslaget.

Erik A. Jensen: Det er med stor interesse, at jeg har bemærket mig, at man på hele dette område, som man nu kalder en helhedsløsning, slår stærkt på det sociale. Man taler om den sociale linje, og at den skal holdes, man taler om forhøjelse af folkepensionens grundbeløb, man taler om lønforbedring for de lavest lønnede tjenestemænd, og man taler om forhøjelser af de mindste tjenestemandspensioner. Det er

helt behageligt at høre, hvor socialt forstående man er blevet, det er lige til at få tårer i øjnene over alt dette sociale hensyn, som man i tjenestemandskredse slet ikke er forvænt med, og man har svært ved at tro, at al den kærlighed er ærlig ment.

Når jeg siger, at tjenestemændene ikke er forvænt med, at man tager hensyn til dem, så skal jeg blot erindre om, at disse store lønmodtagergrupper under hele krigen fik et overordentlig dårligt indtryk af den sociale linje. Hver gang tjenestemændene dengang var berettigede til f. eks. 4 portioners reguleringstillæg, så fik vi 2; var vi berettigede til 7 portioner fik vi $3\frac{1}{2}$ og så fremdeles. Så kunne vi udvise samfundssind for resten, og det var ikke ret mange varer, vi var i stand til at købe for den værdimåler.

Da lønningssloven kom i 1946, var det en almindelig forventning, at netop denne lov ville rette lidt på den skævhed, der var kommet ind i begrebet tjenestemand. Der gik imidlertid ikke mange tider, før også denne drøm var gået fløjten. Allerede i 1948, altså kun 2 år efter, at loven var kommet, var der optræk til stor misstemning blandt tjenestemændene over den fortsatte proletarisering af netop denne lønmodtagergruppe. Forskellige lapperier over den ene eller den anden del af lønningen foreslog som en skrædder et vist sted.

Sådan lappede man sig igennem en halv snes år, og da den nugældende lønningsslov kom i 1958, ja, så var selvsagt forventningerne spændt til bristepunktet med hensyn til den sociale retfærdighed, man mente måtte flyde heraf. Her skylder jeg i sandhedens interesse at sige, at denne lov havde virkelig det rette sigte. Vi, der var underlagt den, troede, at der heri lå et grundlag for at få selve retfærdigheden at se. Dette håb skulle imidlertid også beskæmmes.

Den allerførste gang, tjenestemændenes lønninger skulle reguleres efter de nye bestemmelser om overenskomstillæg, dikterede den daværende finansminister denne store gruppe, som virkelig havde udvist samfundssind gennem mange år, 40 portioner overenskomstillæg, til trods for vore faglige organisationers skudsikre statistik, som klart og tydeligt viste, at tjenestemændene var berettiget til 53 overenskomstportioner på baggrund af den længslidning,